

Wat doe je als ouder van een kind, een puber of een adolescent waarvan de genderidentiteit niet of niet volledig overeenstemt met het toegewezen geslacht, of dat zich anders gedraagt dan wat de maatschappij standaard van een jongen of een meisje verwacht? Voor zowel de genderzoekende personen als de mensen uit hun omgeving is er het Transgender Infopunt. “Wij zijn een laagdrempelig en gratis informatiepunt waar iedereen met vragen rond de thema’s transgender en genderdiversiteit terecht kan”, zegt Eline Vermeulen.

TEKST DIRK REMMERIE FOTO KRISTOF GHYSELINCK

Het Transgender Infopunt bestaat bijna tien jaar. Eline Vermeulen: “We zijn ontstaan omdat er een hiaat was in de omkadering en hulpverlening. Tot 2013 konden trans personen zich enkel richten tot de zorg, terwijl ze natuurlijk ook met tal van andere vragen kampen: welke juridische aanpassingen zijn mogelijk, wat met het werk en de familie, hoe bereid je een coming-out voor...? Voor deze en vele andere vragen zijn wij er – wij hebben een doorverwijsfunctie. Iedereen kan bij ons terecht voor een eerste contact, waarbij we mensen oriënteren en doorverwijzen naar gepaste hulp, ondersteuning of een vereniging om ervaringen uit te wisselen, bijvoorbeeld. Zelf staan we niet in voor langdurige begeleiding.” Niet alleen trans personen vinden de weg naar het Transgender Infopunt (ze zijn goed voor grosso modo de helft van de hulpvragen), ook gezins- en familieleden, onderwijspersoneel, zorgpersoneel... kloppen geregeld aan met een vraag voor meer informatie. “Heel wat trans personen die contact met ons nemen, staan aan

het beginpunt van een transitie. Vaak zijn ze intussen al door een zelfontdekkingsproces gegaan, een zelfaanvaardingsproces ook, en zijn ze op het moment gekomen dat ze het voor het eerst willen delen met iemand.”

Zichtbaar en bespreekbaar

In de tien jaar dat het infopunt bestaat, is er maatschappelijk toch het een en het ander veranderd: er zijn bekende transgender rolmodellen en de media besteden meer aandacht aan het thema. “En dat is goed, want het maakt in alle geval dat gendervariatie en het transgenderthema meer bespreekbaar zijn. Bovendien is er behoorlijk wat informatie beschikbaar, onder andere op onze website. Op die manier wordt het taboe toch iets of wat doorbroken. Vroeger was dat minder het geval, omdat het minder zichtbaar was – je had de indruk dat trans personen niet bestonden, terwijl genderdiversiteit van alle tijden en van alle culturen is.” Een grotere maatschappelijke aanvaarding is geen overbodige luxe.

“Acht op de tien trans personen denkt aan zelfmoord, vier op de tien heeft ooit een poging ondernomen. Hallucinante cijfers”

Verre van. “Het is niet allemaal kommer en kwel, maar onderzoek toont wel aan dat er een hoog risico op zelfmoord is, zeker bij jonge mensen. Acht op de tien trans personen denkt aan zelfmoord, vier op de tien heeft ooit een poging ondernomen. Hallucinante cijfers. Dat is de reden waarom we samen met çavaria (de Vlaamse belangenverdediger van LGBTQI+-mensen) en het VLESP (het Vlaams Expertisecentrum voor Suïcidepreventie) de site gendervonk.be hebben opgestart om iets te doen rond welzijn en draagkracht.”

Advies voor ouders

“Handel altijd in functie van de leeftijd van je kind. Een kind van vier dat experimenteert met genderexpressie en ‘liever een jongen wil zijn dan een meisje’ is van een andere orde dan een adolescent. Probeer in elk geval altijd te praten en een open houding aan te nemen zodat je kind weet: ik kan bij mijn ouders terecht met gelijk welke vraag. Als je kind blijft aangeven dat het zich niet goed in zijn/haar/hun vel voelt, neem contact op met ons of het kinder- en jongeren-genderteam voor opvoedingsondersteuning.”

Een goed startpunt voor ouders of opvoedingsverantwoordelijken is de infobrochure ‘Van rups tot vlinder’.

Denk je aan zelfmoord en heb je nood aan een gesprek, dan kan je terecht bij de Zelfmoordlijn op het nummer 1813 of via zelfmoord1813.be

MEER INFO berdachevzw.be. *Berdache zet zich in voor ouders van gendervariante kinderen. Of Kinder & Jeugd genderteam UZ Gent: tel. 09-332 60 23*

Wachtlijsten

De grotere zichtbaarheid en bespreekbaarheid laat zich ook voelen in de grotere toestroom naar de zorg. “Als ik alleen nog maar kijk naar het genderteam van UZ Gent waar wij naast gelegen zijn, dan zie ik dat ze overrompeld worden door aanvragen. Ze kunnen het niet meer bolwerken. Op dit moment zijn er lange wachtlijsten van een tot anderhalf jaar. Soms is het zelfs twee jaar wachten op een eerste intakegesprek. Die tijd moeten de mensen natuurlijk zien te overbruggen en dat is zeker niet evident. Dat zorgt er ook voor dat mensen op zoek gaan naar alternatieven. Voor hen hebben wij op onze website de zorgkaart, een

sociale kaart waar je kan filteren op type zorg, leeftijd, regio... en zo vind je de juiste mensen in de buurt die de juiste zorg bieden. Zo kun je bijvoorbeeld een deskundige endocrinoloog vinden die mits een verwijfsbrief van start kan gaan met een hormoonbehandeling.”

Er staat geen leeftijd op

Ook al kloppen er veel dertigers, veertigers, vijftigers en zelfs zestigplussers aan bij het Transgender Infopunt, het valt op dat trans personen op steeds jongere leeftijd de stap durven te zetten. Iedereen wordt op weg geholpen met een traject dat of begeleiding die aangepast is aan de leeftijd en de stappen die nodig

zijn om de betrokkenen zich meer comfortabel te laten voelen in hun vel. “Er zijn wettelijk geen leeftijdsgrenzen, maar in de praktijk stellen hulpverleners wel grenzen. Het is maatwerk. Sommigen willen medische stappen zetten, anderen niet. Hetzelfde geldt voor geslachtsregistratiewijziging of wijziging van de voornaam op je identiteitskaart. Vroeger was de benadering meer eendimensionaal: je start een transitie en volgt de stappen van een voorgeschreven traject. Nu is de zorg afgestapt van die nogal paternalistische benadering.”

MEER INFO centrumsege@uzgent.be

Advies voor (jonge) trans personen

Meestal trekken pubers eerst naar hun vrienden, maar natuurlijk zijn ook de ouders van groot belang. Wat als die niet zo positief reageren? “Ouders kunnen heel bezorgd reageren of hun kop in het zand steken en het onderwerp vermijden met het idee ‘dat het wel zal overwaaien’. Zo’n eerste reactie maakt het moeilijk om het aan nog andere mensen te vertellen. Maar aan jongeren zeg ik: een eerste reactie hoeft geen blijvende reactie te zijn. Mensen evolueren in

hun reactie. Wat ik aanraad aan jonge trans personen is om in gevoelswoorden te praten. Probeer duidelijk te maken hoe je je voelt, wat het met je doet, waarmee je worstelt. Door je kwetsbaar op te stellen, roep je vaak ook kwetsbaarheid op bij anderen. En de meeste ouders zien toch het liefst van al hun kinderen gelukkig?”

MEER INFO gendervonk.be en transgenderinfo.be

Cinema Bond: Petite Fille

“Wanneer ik groot ben, zal ik een meisje zijn.” Dat vertelde de vierjarige, als jongen geboren, Sasha aan haar moeder. “Ze huilde tranen van pijn toen ik zei dat ze geen meisje zou zijn”, getuigt haar mama in Petite Fille. De docufilm pikt de draad op wanneer Sasha zeven is en volgt dit gendervariant kind dat strijdt tegen een onbegrijpende en vijandige omgeving. Gelukkig weet Sasha zich gesteund door een liefdevolle familie.

Op diverse plaatsen vertoont Gezinsbond deze aangrijpende film van de Franse cineast Sébastien Lifshitz die op het 47ste Film Fest Gent de Grand Prix voor beste film won. Telkens geeft een deskundige een inleiding en is er mogelijkheid om vragen te stellen achteraf.

MEER INFO [Op gezinsbond.be/petitefille](http://Op.gezinsbond.be/petitefille) ontdek je waar in de buurt Petite Fille speelt.